

Dosarul nr. 2ra-516/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.Gh.Stratulat)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Guzun, L.Pruteanu, V.Buhnaci)

Î N C H E I E R E

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, Cevolschi Vladimir reprezentați de avocatul Răileanu Petru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Celovschii Alexandr, Celovschii Vladimir, Borșci Victor, Pișl Natalia și Moroz Vera împotriva Primăriei mun. Chișinău, Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, privind anulare deciziei și obligarea recuperării valorii lotului de pământ, împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 iulie 2014 Celovscaia Ludmila, Borșci Victor, Pișl Natalia și Moroz Vera au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Comisiei municipale prin care au solicitat anularea deciziei nr. 8.8 din 10 aprilie 2014, comunicate prin scrisoarea nr. 02-109/368 din 21.05.2014; obligarea restituirii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice a familiei Borșci (soții Maria și Alexandr) și anume lotul de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX, iar în cazul imposibilității restituirii acestuia recuperarea valorii lotului de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX, evaluat prin aplicarea prețurilor de piață, în vigoare la data examinării cererii.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea din 15 mai 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a petiționarilor Celovscaia Ludmila, Borșci Victor, Pișl Natalia și Moroz Vera prin care, s-a constatat acceptarea de către aceștia a succesiunii rămase după decesul părinților lor Borșci Maria decedată la XXXXX și Borșci Alexandr, decedat la XXXXX, și locul deschiderii succesiunii XXXXX. Totodată, s-a constatat faptul că, în urma supunerii familiei Borșci (soții Maria și Alexandr) represiunilor politice, care ulterior au fost reabilitați, acestora li s-a confiscat lotul de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX, în rest cerința privind

constatarea faptului confiscării a celorlalte bunuri în legătură cu represiunile politice, a fost respinsă ca neîntemeiată. Hotărârea nominalizată a intrat în vigoare la 04 iunie 2012.

Au afirmat că la 07 februarie 2014, în conformitate cu Legea Nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice au înaintat către Primăria municipiului Chișinău o cerere înregistrată cu nr. P-1023/14 privind constituirea unei comisii de evaluare a terenului conform hotărârii judecătorești din 15 mai 2012 cu restituirea costului terenului sau atribuirea în proprietate un alt lot de pământ de valoare egală cu o suprafață de 5000 m² în municipiul Chișinău.

Au notat că, prin decizia nr. 8.8 a Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, prin scrisoarea nr. 02-109/368 din 21 mai 2014 a fost explicat că „în baza art. 12.121 al Legii nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Hotărârii Guvernului nr. 627 din 5.06.2007 pentru aprobarea regulamentului privind restituirea valori bunurilor prin achitarea de compensații în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, în temeiul procesului-verbal nr. 8 din data de 10 aprilie 2014 al Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, Comisia a decis de a respinge cererea Liudmilei Celovscaia, Nataliei Pișl, Verei Moroz și a lui Borșci Victor, moștenitori legali a lui Borșci Alexandr și Borșci Maria, care au deținut avere în XXXXX, privind achitarea compensației pentru lotul de pământ”.

Au menționat că, cu scrisoarea Primăriei municipiului Chișinău nr. 02-109/368 din 21 mai 2014 și decizia Comisiei indicată mai sus, au făcut cunoștință la 30 iunie 2014, fapt consemnat în registrul de ieșire a corespondenței Primăriei municipiului Chișinău.

Au considerat că decizia nr. 8.8 a Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, este ilegală în fond, ca fiind emisă contrar prevederilor legii, care urmează a fi anulată, în tot cu obligarea pârâtului Primăriei municipiului Chișinău de a restitui bunurile confiscate în urma represiunilor politice a familiei Borșci (soții Maria și Alexandr) și anume lotului de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX, iar în cazul imposibilității restituirii acestuia recuperarea valorii lotului de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX, evaluat prin aplicarea prețurilor de piață, în vigoare la data examinării cererii.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de reprezentantul apelanților Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, succesorul defunctei Celovscaia Ludmila și Celovschii Vladimir, succesorul defunctei Celovscaia Liudmila, avocatul Răilean

Petru și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediu Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că Celovschii Alexandr, Celovschii Vladimir, Borșci Victor, Pișl Natalia și Moroz Vera, nu au dreptul la compensarea valorii bunului confiscat și anume a lotului de pământ cu suprafața de 5000 m², situat în XXXXX. Or, conform art.12 alin. (2) al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225 din 08.12.1992, nu se restituie terenurile, pădurile, plantațiile multianuale, obiectivele scoase din circuitul civil, precum și alte bunuri confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesie din considerente ce nu au legătură cu represiunile politice.

La 09 ianuarie 2020 Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, Cevolschi Vladimir reprezentați de avocatul Răileanu Petru au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel conform art.373 alin.(5) Cod de procedură civilă, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Ca temei de drept a invocat și prevederile art. 432, alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă care statuează că, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 08 octombrie 2019 și a expediat decizia participanților la proces la 07 noiembrie 2019 (f.d.234), însă date despre recepționarea deciziei instanței de apel la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, cererea de recurs declarată la 09 ianuarie 2020 de către Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, Cevolschi Vladimir reprezentați de avocatul Răileanu Petru este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 februarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.12, vol.II), iar potrivit avizului de recepție recursul a fost recepționat de către Primăria municipiului Chișinău la 19 februarie 2020 (f.d.14).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimatului nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, Cevolschi Vladimir reprezentați de avocatul Răileanu Petru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Borșci Victor, Pișl Natalia, Moroz Vera, Celovschii Alexandr, Cevolschi Vladimir reprezentați de avocatul Răileanu Petru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru